

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/18/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415212235
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1415212235.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Bolebrucha, v spore žalobkyne: Y. Š., nar. XX.X.XXXX, Ľ. Q. XXXX/XX, R., zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Vlkočom, Tomášikova 26, Bratislava, proti žalovaným: 1/ C.O.R., s.r.o., Kapitulská 12, Banská Bystrica, IČO: 45 000 646, 2/ ADMIN CREDIT s.r.o., Revoluční 1403/28, Praha, Česká republika, IČO: 04 050 932, žalovaný 2/ zastúpený Advokátska kancelária L.I.B. legal s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 47 237 546, o určenie vlastníckeho práva a iné, na odvolanie žalobkyne a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č. k. 9C/492/2015-373, zo dňa 12.8.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku potvrdzuje.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania mení tak, že žalovanému 2/ priznáva proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov konania.
- III. Žalovaným 1/ a 2/ priznáva proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol; stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa pôvodne žalobou zo dňa 7.10.2015 domáhala proti žalovanému 1/ vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ zo dňa 12.5.2014 je neplatná. Žalobkyňa sa zaväzuje doplatiť zostávajúcu dlžnú sumu, ktorá ku dňu podania žaloby predstavovala sumu 12.170 eur v mesačných splátkach po 200 eur, pričom žalovaný je povinný s okamžitou platnosťou zrušiť záložné právo na predmet záložného práva špecifikovaný v bode 2.1 Zmluvy o pôžičke. Podaním doručeným súdu dňa 2.2.2017 navrhla, aby do konania pristúpil ako žalovaný 2/ spoločnosť ADMIN CREDIT, s.r.o., Revoluční 1403/28, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 04 050 932. Podaním doručeným súdu dňa 2.2.2017 navrhla, aby súd pripustil zmenu žaloby tak, že určí a) že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. posch. bytového domu súp. č. XXXX na Ľ. Q. XX H. R., m. č. N., postaveného na parc. reg. „C“ č. XXXX, parcele reg. „C“ č. XXXX a parc. reg. „C“ č. XXXX a podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 3077/378930, zapísaného katastrálnym odborom Okresného úradu Bratislava pre k. ú. N. na LV č. XXXX, b) že zmluva o zriadení záložného práva k bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. poschodí bytového domu, súp. č. XXXX, na ulici Ľ. Q. XX H. R., m. č. N., postaveného na parc. reg. „C“ č. XXXX, parcele reg. „C“ č. XXXX a parc. reg. „C“ č. XXXX a podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu v podiele 3077/378930, zapísaného katastrálnym odborom Okresného úradu Bratislava pre k. ú. N. na LV č. XXXX, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod V- 25426/15 zo dňa 14.10.2015, je neplatná a záložné právo na jej základe nevzniklo.

2. Návrh na zmenu žaloby odôvodnila tým, že nikdy nemala vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu na predmetný byt a teda v prípade kúpnej zmluvy, na základe ktorej bol predmetný byt prevedený do vlastníctva žalovaného 1/ ide o neplatný právny úkon. Dňa 17.9.2015 bola medzi žalovaným 1/ a spoločnosťou Tatra credit a.s., Nám. Slobody 10/1718, Piešťany, IČO: 44 975 775, uzavretá zmluva o záložnom práve č. 134/15, predmetom ktorej bola dohoda zmluvných strán o zriadení záložného práva k vyššie uvedenému bytu na zabezpečenie pohľadávky spoločnosti Tatra credit, a.s. z úverovej zmluvy voči žalovanému 1/. Dňa 11.12.2015 bola medzi Tatra credit a.s. a spoločnosťou ADMIN CREDIT, s.r.o., Revoluční 1403/28, Praha, IČO: 04050932, uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky a dňa 15.02.2016 jej dodatok č. 1. Na základe uvedeného má spoločnosť ADMIN CREDIT s.r.o., na predmetný byt zriadené záložné právo podľa V 25426/15. Nakoľko však žalovaný 1/ nebol oprávnený zriadiť záložné právo k predmetnému bytu, keď nie je jeho vlastníkom, táto zmluva o zriadení záložného práva je neplatná a na základe nej žiadne záložné právo nevzniklo. Súčasne žalobkyňa zistila, že dňa 8.2.2017 na návrh navrhovateľa dražby - žalovaného 2/ sa uskutoční dražba predmetného bytu, pričom dražobníkom je spoločnosť Public auction, s.r.o., Cintorínska 1, Piešťany, IČO: 44 449 844.

3. Uznesením č.k. 9C/492/2015-134, zo dňa 6.3.2017 súd prvej inštancie pripustil prístupenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného a tiež pripustil zmenu žaloby.

4. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie ozrejmil, že existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je zákonom stanoveným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby a základnou podmienkou prípustnosti vecného prejednaní určovacej žaloby. Určovacou žalobou sa možno domáhať vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívne určenie) alebo tu nie je (negatívne určenie), pokiaľ má navrhovateľ na takomto určení naliehavý právny záujem, ktorý spočíva v tom, že bez tohto určenia by bolo ohrozené právo žalobcu, alebo bez tohto určenia by sa stalo jeho právne postavenie neistým a výrok súdu o určení toto ohrozenie, neistotu alebo neurčitosť v právnom vzťahu navrhovateľa odstraňuje bez toho, aby ukladal splnenie nejakej povinnosti. Naliehavý právny záujem na určení je potom daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi navrhovateľom a odporcom, ktorý je ohrozením navrhovateľovho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť. Určovacia žaloba má teda preventívnu povahu a má za účel poskytnúť ochranu právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho stavu alebo práva, nie je preto opodstatnená tam, kde právny vzťah alebo právo už boli porušené a kde je preto právnym prostriedkom ochrany právneho vzťahu alebo práva žaloba na plnenie. V prípade, ak možno žalovať splnenie povinnosti, môže však byť naliehavý právny záujem na určení daný vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný základ pre právne vzťahy medzi účastníkmi sporu a predíde sa tak prípadným ďalším žalobám o plnenie alebo ak žaloba o plnenie nerieši a ani nemôže riešiť celý obsah a dosah sporného právneho vzťahu alebo práva. Určovacia žaloba je spravidla vždy prípustná v prípade právnych vzťahov k nehnuteľnostiam z dôvodu, že rozsudok vyhovujúci žalobe je spôsobilým podkladom pre uskutočnenie zmeny zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností, kedy je určovacia žaloba nevyhnutne potrebná pre zosúladenie skutočného právneho stavu so stavom evidovaným v katastri nehnuteľností.

5. Ďalej uviedol, že vecnú legitimáciu v konaní o určení má ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktorý v konaní ide, alebo koho právneho postavenia sa sporný právny vzťah alebo právo týka. V konaní o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti sú nositeľmi práv a povinností, o ktoré v konaní ide, ten, kto tvrdí, že je vlastníkom nehnuteľností odlišným od osoby zapísanej v katastri nehnuteľností, a ten, kto je ako vlastníkom nehnuteľností evidovaný v katastri nehnuteľností.

6. Súd prvej inštancie dôvodil, že podľa výkladu § 80 písm. c) O. s. p. existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, a preto aj eventuálna nutnosť v konkrétnom návrhu tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva jeho existencia, je u všetkých určovacích návrhov, kladných aj záporných jednou z nevyhnutných podmienok toho, aby bolo súdu umožnené nielen v rozsudku meritórne návrhu vyhovieť, ale aj žalobu vecne prejednať, t. j. posudzovať právny vzťah alebo právo, ktorého určenie (pozitívne alebo negatívne) sa navrhuje, pričom tento právny záujem musí existovať aj v čase, kedy súd vyhlasuje rozsudok vo veci (§ 154 ods. 1 O. s. p). Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem, zaťažuje navrhovateľa.

7. Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci sa jedná o určovací návrh, súd prvej inštancie skúmal, či žalobkyňa má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Žalobkyňa naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodňovala právom na účinný prostriedok nápravy neoprávneného zásahu do jej vlastníckeho práva. Tvrdila, že je vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli predmetom dražby konanej dňa 19.12.2016 a domáha sa z tohto dôvodu určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

8. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že existenciu naliehavého právneho záujmu je potrebné posudzovať vo vzťahu k požadovanému určeniu, teda v danom prípade k určeniu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom objasnil, že dražba je procesom, pri ktorom dochádza k originálnemu spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva vydražiteľom. Vlastnícke právo možno nadobudnúť derivatívnym (odvodeným) alebo originálnym spôsobom. Kým pri derivatívnom spôsobe nadobudnutia vlastníctva nadobúdateľ odvodzuje svoje právo od právneho predchodcu, pri originálnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva tomu tak nie je.

9. S poukazom na § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka uviedol, že vlastníctvo možno nadobudnúť zmluvou (kúpnu, darovacou alebo inou), dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom, pričom v tejto súvislosti je najskôr potrebné vyriešiť otázku, či na dražbe dochádza medzi pôvodným vlastníkom dražby a vydražiteľom k uzavretiu zmluvy alebo na dražbe dochádza k nadobudnutiu práva osobitnou právnou skutočnosťou. Čo sa týka charakteru dražby považoval za dôležité spomenúť, že hlavne v deväťdesiatich rokoch minulého storočia došlo na pôde odbornej verejnosti (hlavne v Českej republike) k pomerne rozsiahlym diskusiám a sporom o tom, či sa dá dražba považovať za zmluvu alebo nie. Bol názoru, že dražba zmluvou nie je ani napriek tomu, že táto je vykonávaná na základe dvojstranného právneho úkonu (zmluva o vykonaní dražby). Pri dražbe je určujúce, že ide o špecifické konanie (čo vyplýva aj zo zákonnej definície dobrovoľnej dražby) a nielen o jediný právny úkon. Dochádza pri nej síce k prejavom vôle, a to tak na strane navrhovateľa dražby (vôľa predáť), ako aj na strane účastníkov dražby (vôľa kúpiť, resp. nadobudnúť vlastnícke alebo iné právo k predmetu dražby), avšak toto dvojstranné konanie nemožno považovať za právny úkon zložený z dvoch vzájomných a obsahovo rovnakých prejavov vôle. Vôľové prejavy uskutočňované oboma stranami totiž nie sú vzájomné. Účastník dražby (osoba oprávnená robiť podanie) neprijíma ponuku, ale sám ponúka cenu za predmet dražby. Nakoniec z hľadiska ustanovenia § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa za návrh na uzavretie zmluvy považuje prejav vôle určený jednej alebo viacerým určitým osobám. Prejav vôle navrhovateľa dražby však nesmeruje voči jednej alebo viacerým určitým osobám, nakoľko licitátor sa na dražbe obracia na vopred neurčený okruh osôb.

10. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že dražbu možno označiť za osobitný proces sui generis, prostredníctvom ktorého, za zákonom stanovených podmienok, dochádza k nadobudnutiu vlastníckeho práva, resp. iného práva na základe inej právnej skutočnosti stanovenej zákonom (§ 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Touto právotvornou skutočnosťou je príklep. Dražbu ale nemožno v žiadnom prípade zúžiť len na jej výsledok, či dokonca len na príklep. Ak hovoríme o dražbe, hovoríme o konaní, ktoré je zákonom ustanovenou postupnosťou krokov a vedie k speňaženiu predmetu dražby. Nie je však vylúčené (a na to pamätá aj zákonná definícia), že k príklepu na dražbe vôbec nedôjde, avšak táto sa platne uskutoční a ukončí. Ide o prípad, kedy nie je urobené ani najnižšie podanie.

11. Poznamenal, že na dobrovoľnej dražbe dochádza k nadobudnutiu vlastníctva na základe inej právnej skutočnosti, ktorou je príklep. Príklepom sa podľa zákona o dobrovoľných dražbách rozumie úkon licitátora, spočívajúci v klepnutí kladivkom, čím za splnenia zákonom ustanovených podmienok dochádza k prechodu vlastníckeho práva na osobu, ktorej bol príklep udelený, t. j. na osobu vydražiteľa. Príklep je treba považovať za inú právnu skutočnosť, nakoľko licitátor je ho povinný zo zákona udeliť tomu, kto urobil najvyššie podanie, ak nikto z účastníkov dražby neurobí vyššie podanie ani po tretej výzve licitátora (čo je dané ex lege nemožno spájať s prejavom vôle tak, ako ju chápe Občiansky zákonník).

12. Poukázal tiež na skutočnosť, že uzavretie zmluvy o vykonaní dražby, ako aj podstatné náležitosti tejto zmluvy upravuje § 16 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľnej dražbe, ktoré v odseku 7 ustanovuje, že ak zmluva uzavretá medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom neobsahuje náležitosti ustanovené týmto zákonom je neplatná.

13. Z citovaných ustanovení mu potom jednoznačne vyplynulo, že v tomto konaní, v ktorom sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom dražby, nemožno posudzovať, ani určovať platnosť, resp. neplatnosť dražby, ktoré určenie by malo vplyv na právne postavenie žalobkyne, keď otázku platnosti dražby možno posudzovať len v osobitnom konaní, začatom na návrh o určenie neplatnosti dražby podľa § 21 ods. 2 cit. zákona.

14. Ďalej uviedol, že z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX zistil, že vlastníkom predmetného bytu je G.. K. L., ktorý nehnuteľnosť nadobudol po vykonaní dobrovoľnej dražby od vydražiteľa B.. K. L., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X. G. XX/X, H. U. F., a to na základe darovacej zmluvy V-23936/17, zo dňa 24.8.2017. A pretože v konaní o určenie vlastníctva žaloba musí smerovať proti všetkým vlastníkom zapísaným v katastri nehnuteľností, pričom žaloba voči G.. K. L. podaná nebola, žalovaní 1/ a 2/ nie sú ani vecne pasívne legitimovaní.

15. Súd prvej inštancie zdôraznil, že v prípade, ak by bolo možné v inom konaní ako v konaní o určenie neplatnosti dražby, začatom na základe určovacej žaloby podanej v zákonom určenej lehote preskúmať neplatnosť dražby, vrátane jednotlivých právnych úkonov s ňou súvisiacich, nastala by právna neistota pre všetkých prípadných ďalších dobrovoľných vlastníkov draženej nehnuteľnosti, ktorí majú rovnaký nárok na ochranu ich vlastníckych práv, ako pôvodný vlastník. Príklep licitátora na dobrovoľnej dražbe je nadobudnutie vlastníctva formou prechodu práva na základe inej skutočnosti v zmysle § 132 Občianskeho zákonníka. Takýto prechod práva je teda právnou skutočnosťou, ktorú nie je možné preskúmať v rámci iného konania ako konania upraveného v § 21 ods. 2 a 3 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľnej dražbe. Pokiaľ v osobitnom konaní o určenie neplatnosti dražby, v ktorom žaloba musí byť podaná v trojmesačnej prekluzívnej lehote počítanej od konania dobrovoľnej dražby, súd neurčí neplatnosť dražby, nemôže nikto - ani súd spochybňovať prechod práva na dobrovoľnej dražbe. Neplatnosť dobrovoľnej dražby teda môže vysloviť súd iba v občianskom súdnom konaní, ktoré začalo podaním návrhu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľnej dražbe. Otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže súd posudzovať v inom konaní než v konaní podľa uvedeného ustanovenia, a to ani ako otázku prejudiciálnu (predbežnú).

16. Na základe týchto skutočností, s poukazom na vykonané dokazovanie, v zmysle § 39, § 123, § 124, § 126 ods. 1, ods. 2, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 21 ods. 2, ods. 3 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľnej dražbe a platnú judikatúru, súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrhu žalobkyne na určenie vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam nebolo možné vyhovieť.

17. Pokiaľ sa jedná o žalobný návrh, ktorým sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluva o zriadení záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam je neplatná a záložné právo na jej základe nevzniklo vzhľadom k tomu, že aj v tomto prípade sa jedná o určovaciu žalobu, súd prvej inštancie opätovne skúmal, či žalobkyňa má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

18. Opätovne poukázal na to, že právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) O. s. p., musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snád len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996), (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 6.12.2012, sp. zn. 5 Cdo 31/2011).

19. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre

jeho usporiadanie). Ak žalobca svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení nepreukáže (nevysvetlí, neosvedčí), predstavuje nedostatok naliehavého právneho záujmu samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací žaloba nemôže obstať, a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 1.11.2007, sp. zn. 1 Cdo 91/2006).

20. Najvyšší súd SR už v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 98/2004, ale aj sp. zn. 1 Cdo 91/2006 a uznesení sp. zn. 3 Cdo 36/2007, 3 Cdo 53/2007 uviedol, že určovací návrh nie je spravidla opodstatnený vtedy, ak ním požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo, teda najmä vtedy, ak vyriešenie predbežnej otázky ešte neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva. Ak napríklad právna otázka platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva alebo povinnosti, nie je spravidla daný naliehavý právny záujem na vyriešení (určení) tejto predbežnej otázky, a to najmä vtedy, keď takáto predbežná otázka nerieši alebo nemôže riešiť celý obsah sporného právneho vzťahu alebo práva.

21. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žaloba (pôvodná) bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. S poukazom na znenie § 137 písm. d) C. s. p. už žaloba o určenie neplatnosti záložnej zmluvy nie je prípustná, pretože z osobitného predpisu nevyplýva možnosť domáhať sa určenia neplatnosti záložnej zmluvy. Aj z uvedeného dôvodu tejto časti žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti záložnej zmluvy, s poukazom na zmenu právnej úpravy vyhovieť nemohol.

22. Napokon nebolo možné vyhovieť ani návrhu žalobkyne, ktorým sa domáhala určenia, že záložné právo na základe zmluvy zo dňa 17.9.2015, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod V - 25426/15 zo dňa 14.10.2015 nevzniklo, pričom poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorých vyplynulo, že v súčasnosti je vlastníkom predmetných nehnuteľností G.. K. L., bytom E.N. X. G. XX/X, H. U. F.. Žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem ani na požadovanom určení, že záložné právo na základe zmluvy zo dňa 17.9.2015, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod V - 25426/15, zo dňa 14.10.2015 nevzniklo, obzvlášť za situácie, že táto záložná zmluva už nie je zapísaná v katastri nehnuteľností.

23. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 257 C. s. p., podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré videl v povahe a okolnostiach sporu, nepriaznivých osobných pomeroch na strane žalobkyne a v neposlednom rade mal za to, že iné rozhodnutie o trovách konania by bolo aj v rozpore s dobrými mravmi.

24. Proti rozsudku podala žalobkyňa odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a nesprávne vyhodnotil nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. V tejto súvislosti poukázala aj na tú skutočnosť, že na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 9C/31/2017, prebieha konanie o určenie neplatnosti dražby, kde na strane žalobkyne vystupuje Y. Š. a na strane žalovaných ADMIN CREDIT, s.r.o. ako navrhovateľ dražby, Public auction, s.r.o. ako dražobník, B.. K. L. ako vydražiteľ a C.O.R., s.r.o., pričom toto konanie je na základe uznesenia zo dňa 6.2.2019 prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného pod spis. zn. 9C/492/2015. Žalobu vo veci vedenej pod spis. zn. 9C/31/2017 podala žalobkyňa v 3 mesačnej lehote odo dňa príklepu, v súlade s § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľnej dražbe. Žalobkyňa má za to, že práve existencia tohto konania (9C/31/2017) determinuje jej naliehavý právny záujem na predmetnom určení.

25. Pokiaľ ide o G.. K. L., ktorý je na LV č. XXXX, k. ú. N., evidovaný ako aktuálny výlučný vlastník predmetnej nehnuteľnosti, tak vo vzťahu k tejto osobe bude po pokračovaní konania, podaný návrh na pristúpenie na strane žalovaného, podľa § 79 C. s. p. Bola názoru, že súd prvej inštancie mal postupovať buď tak, že obe konania podľa § 166 C. s. p. spojí a všetky otázky vyrieši v takomto spojenom konaní, prípadne medzitýmym rozsudkom podľa § 214 C. s. p. rozhodne o žalobnom návrhu týkajúceho sa určenia, že záložná zmluva je neplatná a že záložné právo na základe predmetnej záložnej zmluvy nevzniklo, následne bude pokračované vo veci vedenej pod spis. zn. 9C/31/2017 (aj za účasti G.. K. L.) a po právoplatnosti konania vedeného pod spis. zn. 9C/31/2017 rozhodne o žalobnom návrhu týkajúceho sa určenia vlastníckeho práva v konaní 9C/492/2015.

26. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol považuje za vecne správne a v tejto časti navrhuje odvolaciemu súdu, aby ho potvrdil. Poukázal na skutočnosť, že v oboch konaniach vedených pred Okresným súdom Bratislava IV (9C/492/2015 a 9C/31/2017) je „pánom sporu“ práve žalobkyňa a preto je ona samotná zodpovedná, akým smerom sa tieto konania uberajú vrátane toho, ktoré z nich bude/bolo prerušené. Preto jej argumentácia, ktorú uvádza v odvolaní, že sa domnievala že súd tieto konania spojí, nemôže obstáť, nakoľko ona sama žiadne takéto procesné návrhy v týchto konaniach ani nepodala a voči prerušeniu konania 9C/31/2017 sa žiadnym procesným spôsobom nebránila. Bol to naopak žalovaný v 2/ rade, ktorý upozorňoval na vhodnosť prerušenia konania 9C/492/2015 a pokračovanie v konaní 9C/31/2017 o neplatnosť dobrovoľnej dražby - nakoľko práve v tomto konaní si súd musí, ako predbežnú otázku, posúdiť otázku platnosti alebo neplatnosti záložnej zmluvy, na podklade ktorej došlo k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby a teda aj otázku samotnej existencie takéhoto záložného práva.

27. V konaní 9C/31/2017 teda súd musí riešiť skutočnosť, či záložný veriteľ mal vôbec právny titul k výkonu záložného práva a aj z tohto dôvodu, potom nemôže mať žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetnej záložnej zmluvy v konaní 9C/492/2015 a to aj s poukazom na nesplnenie procesných podmienok podľa § 137 C. s. p. Uvedené platí obzvlášť aj za situácie, že predmetná záložná zmluva, ktorej určenia neplatnosti sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala, resp. záložné právo ktoré na jej základe vzniklo, už nie je v súčasnej dobe zapísané v katastri nehnuteľností. Samotný určujúci výrok o neplatnosti takejto záložnej zmluvy, resp. o neexistencii záložného práva by ani žiadnym spôsobom nezmenil právne postavenie žalobkyne, čo je ďalším dôvodom na zamietnutie takejto žaloby, nakoľko základným účelom určovacej žaloby je jej preventívna funkcia tam, kde ešte nedošlo k porušeniu práv žalobcu, ktorý sa takýmto spôsobom domáha ich ochrany.

28. Čo sa týka žaloby o určenie vlastníckeho práva, mal za to, že aj v tejto časti súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keďže žaloba žalobkyne mala v tejto časti zjavné procesné vady, ktoré žalobkyňa ako „pán sporu“ neodstránila a preto súd prvej inštancie nemohol takto podanej žalobe vyhovieť. Na uvedenú procesnú vadu spočívajúcu v neúplnej procesnej pasívnej legitímácii žalovaný 2/ v konaní upozorňoval. Zdôraznil, že je neprípustné, aby v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nebol stranou sporu aj aktuálny vlastník tejto nehnuteľnosti. Neobstojí ani obrana žalobkyne v podanom odvolaní, že v konaní 9C/31/2017 plánuje po pokračovaní v konaní navrhnúť jeho prístupenie na strane žalovaného. Pokiaľ by totižto súd prvej inštancie v konaní o určenie vlastníckeho práva žalobe žalobkyne za takéhoto procesného stavu, za ktorý zodpovedá žalobkyňa vyhovel, žalobkyňa by sa stala vlastníčkou predmetných nehnuteľností bez vedomia aktuálneho vlastníka, ktorému by bola odopretá akákoľvek možnosť brániť sa voči nároku žalobkyne, nakoľko po takomto určujúcom výroku by konanie o neplatnosť dobrovoľnej dražby, či už za alebo bez účasti aktuálneho vlastníka nehnuteľností, prakticky absolútne stratilo akýkoľvek význam.

29. Na druhej strane otázku platnosti alebo neplatnosti dobrovoľnej dražby môžu súdy riešiť len a výlučne v osobitnom konaní podľa zákona o dobrovoľných dražbách a nemôžu túto otázku riešiť, a to ani ako otázku predbežnú, v inom súdnom konaní. Žalobkyňa plne zodpovedá za podanú žalobu, za vymedzenie predmetu sporu ako aj za vymedzenie okruhu účastníkov, resp. strán sporu a preto musí aj niesť zodpovednosť za chyby, ktorých sa procesne dopustí v konaní, a to aj v podobe zamietnutia žaloby pre vady žaloby. Z vyššie uvedeného mu vyplynulo, že súd prvej inštancie vzhľadom na procesné kroky žalobkyne nemal ani inú možnosť, ako žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietnuť.

30. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.8.2021 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

31. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C. s. p.) a v podrobnostiach poukazuje na dostatočné

skutkové a právne zdôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými aspektmi podanej žaloby.

32. Na ďalšie doplnenie argumentácie súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je, že (i) účastníci majú vecnú legitímáciu a (ii) na požadovanom určení je naliehavý právny záujem. Vecnú legitímáciu má zásadne ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Aktívne legitímovaný k žalobe na určenie môže byť aj subjekt, ktorý nie je účastníkom právneho vzťahu (práva), ak sa žalovaný právny vzťah (právo) týka priamo jeho právnej sféry. Určovacie žaloby podľa § 80 písm. c) O. s. p. (teraz § 137 písm. c/ C. s. p.) majú v zásade len preventívnu funkciu a smerujú k tomu, aby sa porušeniu práva v budúcnosti predišlo. Z tohto dôvodu žaloba na určenie nie je spravidla opodstatnená tam, kde je možné domáhať sa ochrany žalobou (návrhom) o splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) O. s. p. (teraz § 137 písm. a) C. s. p., porovnaj napr. R 17/1972).

33. Vecná legitímácia (aktívna či pasívna) je stav vyplývajúci z hmotného práva. To znamená, že účastník konania je nositeľom práva, resp. povinností, o ktoré v súdnom konaní ide a je jedným z predpokladov úspešnosti žaloby na určenie. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Treba zdôrazniť, že vecná legitímácia (ako aj naliehavý právny záujem na strane žalobcu) musí existovať v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 C. s. p.). Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu. Naliehavý právny záujem súd preto skúma v každom štádiu konania a to z úradnej povinnosti. Bez doloženej existencie takéhoto záujmu musí súd návrh zamietnuť (ako neprípustný). Ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie návrhu; preto súd po zaujatí záveru, že určovací návrh podľa § 80 písm. c) O. s. p. (teraz § 137 písm. c/ C. s. p.) nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení procesne prípustným nástrojom na ochranu práva, zamietne takýto návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

34. Naliehavým právnym záujmom sa rozumie právny záujem žalobcu. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t. j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi: žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, resp. právneho pomeru žalobcu, teda je tu stav, že právo, resp. právny vzťah medzi stranami je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi stranami); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu a toto ohrozenie nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom.

35. Naliehavý právny záujem sa viaže k žalobe, resp. k otázke, či určovacia žaloba môže byť spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva, zatiaľ čo identifikácia rozhodného hmotnoprávneho vzťahu, o ktorého (preventívne) určenie z dôvodu potreby ochrany žalobcu (dopadu na jeho majetkovú sféru) ide, vystihuje v spore otázku aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. O splnení podmienky naliehavého právneho záujmu je možné však uvažovať iba v prípade, ak bude výrok súdneho rozhodnutia spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu, čo logicky predpokladá, že bude záväzný pre všetky jeho subjekty. Tak tomu môže byť zásadne iba vtedy, ak všetky tieto subjekty budú aj účastníkmi príslušného súdneho konania, keďže výrok právoplatného rozsudku, je záväzný (§ 228 C. s. p.) iba pre strany a tých, ktorí sa stali ich právnymi nástupcami po právoplatnosti rozsudku. Z toho vyplýva, že žaloba o určenie vlastníckeho práva, ktorá smeruje naopak proti subjektu, ktorý v katastri nehnuteľností ako vlastník zapísaný nie je, z týchto záverov úspešný argument na preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení čerpať nemôže.

36. Ako už potom bolo uvedené tzv. vecná legitímácia strany (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotno-právny vzťah účastníka k prejednávanej veci. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je zúčastnený právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. Pre posúdenie dôvodnosti a naliehavosti právneho záujmu na danej žalobe, bolo preto rozhodujúce skutkové zistenie, či konkrétna nehnuteľnosť, ku ktorej určenia vlastníckeho práva sa žalobkyňa domáha, bola v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo vlastníctve (spoluvlastníctve) osôb, od ktorých žalobkyňa odvodzovala svoje nároky (t. j. vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/). Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že vlastníkom sporného bytu žalovaný 1/ ani

žalovaný 2/ nie je. A keďže žalobkyňa svojím žalobným návrhom určila nesprávny okruh strán, nespĺnila ani podmienku naliehavosti právneho záujmu na žalobe o určenie vlastníckeho práva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.1.2011, sp. zn. 5 MCdo 1/2010).

37. Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluva o zriadení záložného práva k spornému bytu je neplatná a záložné právo na jej základe nevzniklo, odvolací súd uvádza, že pri posudzovaní naliehavého právneho záujmu v tejto časti žaloby (ktorá predstavuje samostatný nárok), bolo potrebné vychádzať z toho, že žaloba bola podaná na súd prvej inštancie dňa 2.2.2017, t. j. za účinnosti novej právnej úpravy prípustnosti žalôb podľa § 137 C. s. p. Oproti pôvodnej právnej úprave v O. s. p. rozlišuje C. s. p. žaloby na určenie práva (§ 137 písm. c/ C. s. p.) a žaloby na určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ C. s. p.). U žalôb na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. Súd prvej inštancie preto správne žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy bez ďalšieho (z dôvodu procesnej neprípustnosti) zamietol. Pokiaľ sa žalobkyňa domáhala určenia, že záložné právo nevzniklo a v priebehu konania ozrejmla, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení, spočíva v tom, že ak by súd určil, že žalobkyňa je vlastníčkou sporného bytu, potom by bez určenia, že záložné právo nevzniklo nedosiahla stav, aký tu bol predtým (viď zápisnica z pojednávania zo dňa 16.10.2017, č. 192), hodno zdôrazniť, že existenciu naliehavého právneho záujmu je vždy treba posúdiť podľa stavu (právneho), aký tu je v čase vyhlásenia rozsudku. Záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak (§ 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka). A nakoľko ako vlastníak spornej nehnuteľnosti je vedená tretia osoba a súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku záložné právo, ktorého určenia neexistencie sa žalobkyňa domáhala už ani nie je zapísané na liste vlastníctva, je zrejmé, že požadovaným určením žalobkyňa nemohla dosiahnuť žiadnu zmenu jej právneho postavenia, ktorá mala spočívať v navrátení zápisu v katastri nehnuteľnosti do pôvodného stavu; záveru súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu potom nemožno nič vytknúť.

38. S poukazom na uvedené, potom skutočnosti uvádzané žalobkyňou v odvolaní neboli spôsobilé zmeniť správnosť záverov súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie. A keďže žalobkyňa v podanom odvolaní ďalej neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

39. Proti výroku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania podal odvolanie aj žalovaný 2/, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) C. s. p.; žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti zmeniť a priznať mu voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci. Žalovaný 2/ mal v konaní plný úspech, nakoľko súd prvej inštancie žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie - k zamietnutiu žaloby došlo z procesných dôvodov (žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, žaloba mala vadu neúplnej pasívnej legitímácie vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva, žalovaný 2/ nebol vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva pasívne legitímovaný...). Na tieto nedostatky žaloby žalovaný 2/ v priebehu konania viac krát upozornil. Mal za to, že má nárok voči žalobkyňi na náhradu trov konania. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazuje pri rozhodnutí o trovách konania, že by ich priznanie voči žalobkyňi nebolo vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania v súlade s dobrými mravmi - žalovaný v 2. rade v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v 2/ rade preukázateľne nezadal žiadnu príčinu pre podanie tejto žaloby a na prevode vlastníckeho práva zo žalobkyne na žalovaného 1/ sa žiadnym spôsobom nepodieľal. Práve naopak, aj žalovaný 2/ bude do budúcnosti poškodený ohľadne zabezpečenia jeho pohľadávky vo vzťahu k žalovanému 1/, vzhľadom na konanie samotného žalovaného 1/ a tretích osôb, ktoré ako vyplynulo z dokazovania celú situáciu ohľadne prevodu vlastníckeho práva žalobkyne spôsobili. Preto by bolo v rozpore s dobrými mravmi priznať žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi, hoci bol v spore procesne úspešný, avšak na nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovaného 2/, vzhľadom na procesné vady žaloby, na ktoré upozorňoval samotný žalovaný 2/, nie je žiaden legitímny dôvod a ani žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa.

40. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto napadnutej časti, prejednal odvolanie žalovaného 2/ bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.); rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania, ktoré sa týkali žalovaného 2/ zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C. s. p.).

41. Podľa § 255 ods. 1 C. s. p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 257 C. s. p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

43. Súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol podľa § 257 C. s. p. Okolnosti hodné osobitného zreteľa všeobecne koncipoval tak, že tieto spočívajú v povahe a okolnostiach sporu, nepriaznivých osobných pomeroch na strane žalobkyne a rozpore s dobrými mravmi.

44. Na ozrejmienie právnej stránky veci odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádza súd zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) alebo zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Zásada zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) vyjadrená v § 255 C. s. p. sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania; len v sporovom konaní sa totiž dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu strany sporu. Kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje u žalobcu, ako aj u žalovaného. Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu.

45. Len výnimočne nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa moderačného ustanovenia § 257 C. s. p., podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, výnimočne súd náhradu trov konania neprizná. Z dikcie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti zákona. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej právnej veci.

46. Odvolací súd zároveň pripomína, že § 257 C. s. p. nezakladá jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého súd skúma, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Nie je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Predmetné zákonné ustanovenie súdu umožňuje, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Pre záver o dôvodnosti použitia § 257 C. s. p. nie je namieste, aby výnimočnosť prípadu z hľadiska aplikácie cit. ustanovenia spočívala len v okolnostiach hmotnoprávnej povahy alebo všeobecnom závere o určitom druhu nároku či obvyklých okolnostiach vedúcich k uplatneniu nároku. Nejde o automatické pravidlo, ale o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá nepriznanie úspešnej strane sporu pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 C. s. p.).

47. Zároveň hodno zdôrazniť, že ustanovenie § 257 C. s. p. neslúži ani tomu, aby zmierňovalo majetkové rozdiely medzi procesnými stranami; dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 C. s. p. preto nemôže spočívať iba v tom, že priznanie náhrady trov konania by jednej sporovej strane privodilo väčšiu ujmu ako strane druhej, ale slúži na riešenie situácií, v ktorých je nespravodlivé aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy znášal náhradu trov konania, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Takéto rozhodnutie sa preto bude javiť ako spravodlivé najmä s ohľadom na existenciu okolností súvisiacich s predprocesným štádiom sporu, správaním sa strán v tomto štádiu, príp. osobitnými okolnosťami uplatnenia nároku.

48. V nadväznosti na vyššie uvedené interpretačné východiská odvolací súd dospel k záveru, že iba všeobecný poukaz súdu prvej inštancie na povahu sporu, dobré mravy a nepriaznivé osobné pomery žalobkyne, neodôvodňujú vo vzťahu k žalovanému 2/ splnenie zákonných predpokladov podľa § 257 C. s. p. Žalobkyňa nesie plnú procesnú zodpovednosť za svoj neúspech v spore, preto odvolací súd

napadnutý výrok o trovách konania vo vzťahu k žalovanému 2/ zmenil tak, že v konaní úspešnému žalovanému 2/ priznal proti procesne neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

49. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovaným 1/ a 2/ priznal proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mali vo veci plný úspech.

50. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).